85

I

22

QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis 5. Decembris.

M. NICOLAO PELLETIER,

DOCTORE MEDICO, Præside.

An magnis lienibus ferrum.

I.

NATURÆ circum nutritionem cura, quas huic operi præfecit partes, ulli perfectorum animalium generi deesse non finit. Omnibus liene instructis, aliàs ampliori qualis in quadrupedibus, aliàs exiguo qualis in avibus animadvertitur; Insignis hujusce visceris à naturâ penuriam, ab arte jacturam, infelicioris in animalibus vitæ semper voluit esse parentem. Lien pars est substantiâ molli & laxiore, figurâ ad pedis humani plantam effictâ, lurido colore, acerbiusculo gustu, sinistrum, ubi naturali sede coërcetur, hypocondrium occupans, diaphragmati ventriculoque substrata, costis inferioribus apposita, rene superior. hanc si melancholicus humor nimiùm distendat, nulli tunc obnoxia figuræ, tantam in molem accrescit, ut toto vix abdomine contineatur; Sursum versus elata respirationem ingeminat, deorsum impendens, vicinas gravante sarcinâ partes urget, obsistens cum duritie ac indolentiâ tangenti schirrum, cum febre ac dolore splenitidem arguit, citra febrem duritiem doloremve tumida

σπλῆνας αἰρομένους.

II.

SUPERSTITES ab elaborato ſanguine particulas in varia loca ſecernere, prudentis haud minus naturæ fuit, quàm diverſas alimentorum ſpecies in unum congeſſiſſe ventriculum: accommodatam partium ſtructuram atque temperiem ad illud operis ſibi miniſtras aſcivit; quarum utriuſque concurſu reliquiæ ſanguinis cribro quaſi tranſmiſſæ purgentur; ſerum per renes, per felleam cyſtidem bilis, per lienem melancholicus humor: huic ab eodem viſcere muneri apprimè ſatisfacit, ubi temperies ipſius idonea convenientem fibrarum, quæ compagem ipſius conſtituunt, ſtructuram adjunctam habet, atro humori ſecernendo, eidemque per vices, cùm veſicam, tùm in inteſtina poſt modum excernendo famulantem; quorum utroque ſi deſtituatur, alterutrove non inſtruatur, illabente bibulum in viſcus inſigni humoris melancholici copiâ nec elabente, mirum quantum intumeſcit; inde tot ſoboleſcere morbos à feriante ſplenis in ſecernendo munere, quot inquinari partes ab humoris exitum non habentis in diverſa loca refluxu, nuſquam, niſi poſt reſtitutum à chalibis uſu lienis tenorem, coercendo.

III.

FERRUM antiquiſſimi apud medicos uſus, impurum eſt metallum plurimâ terrâ conſtans; hujus ſimplici, quæ veterum erat, exquiſitiori, quæ recentiorum eſt, præparatione chronicos expugnatuque difficiles affectus edomare non inſuetum: ætate ſuperiori chalibem infuſum ulteriùs urgere notum non fuit, noſtrâ quæ curioſior & cautior non niſi variè cruciatum adhibere perrarum; alii ſcobem ejus, validiſſimo quem vocant igne reverberii torquentes, croceum pulverem efficiunt; affuſis alii corrodentibus aquis tenuiſſimas illum in particulas dividunt; admoto ſulphure nonnulli comminutum in granula ferrum exhibent: alienas tamen à variis uſtrinæ Chymicæ tormentis vires illud mutuari ne crede: quod ingenitâ virtute ſpoliari neſcium; adſtringenti novum robur addis, ubi chalibem igne vehementiori premis nuſquam ab adhibito ſulphure degenerem; quod ſulphuris in

auras abiit, fictitiæ facultatis eſt, quæ fæx ab eodem combuſto ſuperſtes & exſucca, nullius; terram ſemper ſapit ferrum, aſtringet ſemper, inde uberiorem humoris melancholici copiam abſorbet: hinc conciliatâ ſpleni cum temperie ſtructurâ ejuſdem excrementi promovet excretionem.

IV.

DUPLICIS quæ ferro ineſt virtutis, altera viſu, altera guſtu judice dignoſcitur; priorem, quæ craſſiuſculæ ferri ſubſtantiæ individua comes eſt, cum ſubit melancholicus humor raræ veluti ſpongiæ imbutus in lienem ultra non effunditur; acetum cujus indolem iſte ſuccus æmulatur in terram effuſum abſorberi, nec niſi lutulentum emitti vides, humorem melancholicum in craſſiores ferri particulas illapſum vide, quarum ſpiſſitudine impeditus ineptos offendit admittendo ſibi anguſtiores bibulæ lienis ſubſtantiæ meatus nullâ deinceps viâ commodiùs quàm per inteſtinorum ac veſicæ ductus unà cum cæteris, quæ nigro fortaſſis inficiet colore, recrementis egerendus: quæ judice guſtu percipitur in ferro vis altera, in gratâ quadam adſtrictione conſiſtit, partibus omnibus lieni vero potiſſimum amicâ, quam epotæ ferro divites aquæ referunt; poſterioris hujus tanquam auxiliatricis manus ope compreſſus lien, addito per ſtypticam ferri facultatem novo robore, priſtino muneri redditur, ſuſceptum humorem atrum per aptam fibrarum ſuarum intercapedinem trajectum repurgat, turgidus in poſterum ab humore melancholico vix aut nunquam futurus.

V.

MAGNO lieni revera ſuccurrere noluerit, & oriundis inde ſymptomatis quam pluribus occurrere, qui ad fundendum & è ſuperioribus & ex inferioribus artubus ſanguinem iteratamque catharſim tantummodo recurret, in affectus hypoſtropiaſmum haud dubiè facturos incurret quiſquis unicam apertæ venæ ſanguinis minuendi exhibitæque purgationis humorum impuritatis emendandæ viam decurret; eorum in lienem impetum ad tempus aliquod arceat, tumidum in ſplene imperium exercentes ſuccos non coer-

cet. Illapſuri in lienem humoris melancholici vias intercludere, parum, illapſi ductus recludere, ne poſt hæc remeet occludere, punctum eſt. Impoſitam turgido viſceri ſarcinam nova in dies reponenda materia graviorem futuram ſupponit, at immaniora poſtmodum ſymptomata ſuppoſituram diſponit; ubi maximè nativum lienis robur fuſo prius ſanguine repetitâque catharſi fuerit infractum; illa in uſum revocare primum artis eſt, hoc in reſarciendo lienis tenore ſupremum; retuſis craſſiore ferri ſubſtantiâ humoris melancholici aculeis conſtrictas ejuſdem ferri ſtypticâ facultate lienis fibras ſecernendo excernendoque atro humori habiles efficere.

Ergo magnis lienibus ferrum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Guido Creſcentius Fagon, familiæ Reginæ Medicis ordinarius.
M. Iacobus de Bourges.
M. Petrus Legier.
M. Ioann. Bapt. Ferrand.
M. Carolus Marteau.
M. Antonius le Moine.
M. Ioannes Armandus de Mauvillain.
M. Bertin. Dieuxivoye.
M. Stephanus Bachot.

Proponebat Lutetiæ FRANCISCUS GIRARD, Bleſenſis. A. R. S. H. MDCLXXV.

PARISIIS,
Apud FRANCISCUM MUGUET, Regis & Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Pariſienſis Typographum.